

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCLXXII. ad annum DCCCCIX.

Parisiis, 1644

Concilivm Romanvm I. In Qvo Electio Caroli Calvi Imperatoris totius Synodi
sententia & subscriptionibus confirmata est, mense Februario, indictione
X. anno Christi DCCCLXXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15967

ANNO
CHRISTI
877.

CONCILIVM ROMANVM I.

IN QVO ELECTIO CAROLI CALVI IMPERATORIS
totius Synodi sententia & subscriptionibus confirma-
ta est, mense Februario, indictione x. anno Christi
DCCCLXXVII.

SERMO DOMNI APOSTOLICI IOANNIS
in Synodo episcoporum.

OMNIBVS generationibus, imo cunctis mortalibus li-
quet, qualiter omnipotens & creator vniuersorum
Deus in ecclesie sue parte, quae gemebunda peregrinatur
in terris, per generationes & generationes electos suos,
velut in caelorum ambitu sidera noua produxerit, vt miro
quodam modo in eiusdem ecclesie caelo fixa, diuino lumi-
ne radiantia, moerentium animos illustrarent, depulsis
tetrae coestitiae tenebris; & diuersarum angustiarum dissi-
pata caligine. Inter quas, tamquam clarissimum sidus, die-
bus nostris ecce nobis Carolum Christianissimum princi-
pem superna prouidentia, praescitum a se & praelectum
ante mundi constitutionem, & praedestinatum, non nisi
copiosissima miseratione circa nostram salutem mota, fe-
cundum placitum suum, iuxta quod congruum erat, in
isto periculoso tempore tribuit, nepotem videlicet illius
quondam magni Caroli, qui rempublicam praелиis auxit,
victoriis dilatauit, sapientia decorauit. Qui cum omnes
ecclesias sublimasset, semper hoc ei erat in voto, semper in
desiderio, sicut in gestis quae de eo scripta sunt legitur, vt
sanctam Romanam ecclesiam in antiquum statum & ordi-
nem reformaret. Vnde & hanc multis honoribus extulit,
multis munificentis & liberalitatibus ampliauit, adeo vt
amissas olim vrbes ei restituisset, & ex regni quoque sui
parte alias non modicas contulisset. Sed pauca dicta sunt,
nisi quae circa religionis incrementum gessit, magna & sub-
limia memorentur. Religionis quippe statum inter di-
uersorum errorum & prauitatum vepres incultum inuen-
tum sacris literis erudiuit, diuina pariter & humana scien-
tia perornauit, erroribus expurgauit, ratis dogmatibus sa-
ginauit, atque intra breuissimum tempus ita industria pie-

Concil. Tom. 24.

Iii

tatis studio egit, vt nouus quodammodo videretur mundus, magnis luminaribus venustatus, & variis vernantibus floribus adornatus. Cuius filius, diuæ scilicet recordationis Hludouicus maximus imperator, pater huius a Deo electi principis Caroli semper Augusti, patrium solium adeo religione imitatus, pietate laudabiliter æmulatus est, vt & paterna diuini cultus vota, & erga prælatam principalem ecclesiam liberalitatis insignia, pius natus æquipararet & roboraret, sed & vberioribus beneficiis, & dapnibus munificentis, vt heres gratissimus ampliaret. Verum iste huius præfulgidus filius, Carolus videlicet, de quo nobis sermo est, serenissimus & tranquillissimus imperator, qui nobis, vt prætulimus, in quos fines sæculorum deueniunt, quique caliginosi temporis ex quadam parte tetras ærumnas & miserias sustinebamus, tamquam splendidissimum astrum ab arce polorum illuxit, non solum monumenta progenitorum, bonitatem electæ radicis ferens in ramo, alacriter æquiparauit; verum etiam omne profus auitum studium vicit, & vniuersum paternum certamen in causâ religionis atque iustitiæ superauit: ecclesias videlicet Domini diuersis opibus ditans, sacerdotes eius honorans, hos ad vtramque philosophiam informans, illos ad virtutes sectandas adhortans, viros peritos amplectens, religiosos venerans, inopes recreans, & ad omne bonum penitus subsecutus, & omne malum medullitus detestatus. Quapropter & nos, carissimi fratres, tot ac tantarum dilectionum eius atque virtutum audientes insignia, & laudabilium longe lateque diffusa morum eius intuentes indicia, pietatisque illius affectus experti frequentissime ac multifarie viscera, non immerito intelleximus istum esse procul dubio, qui a Deo constitutus esset saluator mundi, multo profecto præstantius ac decentius ita vocatus, quam Ioseph, qui pene solam terram saluauit Ægypti. Vnde ab vniuersa sancta Romana plebe, voce almæ illius Annæ, sanctæ personam gestantis ecclesiæ, sterilis & secundæ, prophetico quodammodo spiritu temulentæ, quotidie clamabatur: *Dominus dabit imperium regi suo, & sublimabit cornu christi sui:* & iterum cum Dauid orabat, rege pariter ac propheta, *Da*, inquit, *potestatem, siue imperium puero tuo, & saluum fac filium ancillæ tuæ*, sanctæ videlicet catholicæ &

1. Reg. 2.

Psal. 85.

ANNO
CAROLI
877.AN
CAR
877.

ANNO
CHRISTI
877.

apostolicæ ecclesiæ. Vnde nos, tantis indiciis diuinitus incumbentibus luce clarius agnitis, superni secreti consilium manifeste cognouimus. Et quia pridem apostolicæ memoriæ decessori nostro papæ Nicolao idipsum iam inspiratione cælesti reuelatum fuisse comperimus, elegimus hunc merito, & approbauimus vna cum annisu & voto omnium fratrum & coepiscoporum nostrorum, atque aliorum sanctæ Romanæ ecclesiæ ministrorum, amplique fenatus, totiusque Romani populi, gentisque togatæ, & secundum priscam consuetudinem solenniter ad imperii Romani sceptrâ proueximus, & Augustali nomine decorauimus, vngentes eum oleo extrinsecus, vt interioris quoque Spiritus sancti vnctionis monstrarem virtutem, qua vnxit eum Dominus Deus suus præ confortibus suis, christum hunc oleo lætitiæ delibutum extrinsecus faciens, & principem populi sui constituens: ad imitationem scilicet veri regis Christi filii sui Domini nostri, ita vt quod ipse possidet per naturam, iste consequeretur per gratiam. Deinde non hic perpetuus Augustus ad tanta fastigia se velut improbus intulit, non tamquam importunus fraude aliqua, vel praua machinatione, aut inhianti ambitione ad imperialem apicem aspirauit. Absit. Neque enim sibi honorem præsumptiosè assumpsit vt imperator fieret: sed tamquam desideratus, optatus, postulatus a nobis, & a Deo vocatus, & honorificatus, ad defendendam religionem, & Christi vtique seruos tuendos, humiliter atque obedienter accessit, operaturus & roboraturus in imperio summam pacem & tranquillitatem, & in ecclesia Dei iustitiam & exaltationem. Nisi enim nos talem eius cognouissemus intentionem, nunquam animus fieret noster tam promptus ad ipsius promotionem. Et hoc per sacerdotum Domini manus, & ministrorum eius officium, sicut Dauid & Salomon, & nonnulli alii christi Domini, quos nimirum non esse tangendos Spiritus sanctus per psalmorum cantica *Psal. 104.* protestatur. Quapropter, fratres carissimi, omnes vnanimis idipsum sentientes benedicamus Domino, & totis cordis ac corporis vocibus collaudemus, qui secundum quod *1. Reg. 2.* pollicitus est, spernentes spreuit, & glorificantem se glorificauit: quique hunc tantum nobis talemque contulit, per quem mœrentium consolatio, & Paganorum con-

tritio, & Christianorum procul dubio speretur cita redemptio. Summamque maiestatem eius & pietatem votis continuis obsecremus, vt confirmet hoc in eo, imo & in nobis per eum, quod operatus est in eo a templo sancto suo, quod est in superna Ierusalem. Nosque, quod iam in Romana ecclesia, quæ est magistra, mater, & caput ecclesiarum, auctore Deo, famulatus nostri ministerio gefimus, preces benedictionis fundentes, & coronam imponentes sceptri, & diadema imperii, etiam hic in sancta ac generali fraternitatis nostræ Synodo, ad quam, Deo duce, pro innumeris necessitatibus & vtilitatibus sanctæ Dei ecclesiæ conuenisse dinoscimur, iterato cordis affectibus, & oris vocibus, & manus subscriptionibus roboramus. nec sint, quod absit, in nobis schismata, quæ Apostolus medullitus execratur, nec animorum alicuius diuisionis vel diuersitatis dissensio.

1. Cor. 1.

Responsio episcoporum.

Ecce, beatissime & apostolice domine papa Ioannes, luce clarius videmus mentem apicis vestri gratia sancti Spiritus illustratam, qui profecto quos repleuerit ardentem pariter & loquentem facit. Nisi enim ipse cor vestrum irradians tetigisset, nec ad tantæ dilectionis erga nos flagrantiam accenderet, nec ad tot mellifluos & salutes affectus, quibus nos procul dubio pie & assidue instruitis, procul dubio moueretur. Spiritalem autem filium vestrum, dominum imperatorem Carolum, Christianissimum & mansuetissimum principem, tanto iure cupimus & desideramus Augustalia Romani sceptri gubernacula inconcussa & immutilata, imo augmentata & ampliata, sine tenus retinere, quanto liquidius non per hominem, neque ab homine sublimatum, & ad tantum culmen potestatis euectum, superna gratia reuelante cognouimus. qui nimirum cordi sacratissimo apostolatus vestri interius inspirauit, vt non vos prius eligeret, sed antea vos eum & eligeretis, & diligeretis. Sed & nos, o domine & coangelice papa, vestigia vestra sectantes, & salubria monita recipientes, quem amatis & amamus, quem dilexistis diligimus, quem elegistis eligimus: & quod in eo, auctore omnium bonorum Deo, siue diuina benedictione, siue sacra vnctione, siue coronæ im-

ANNO
CHRISTI
877.

ANNO
 CHRISTI
 877.

perialis impositione gessistis, viscerabili affectu sequimur, & celebri laude prosequimur, & digna honorificentia veneramur, atque totius sensus nostri nisibus ita permanere atque pollere semper optamus. Sed etsi necessitas fortassis exegerit, totis officii nostri conatibus aduersus aliter sentientium molimina resistere satagemus. Cum enim, secundum Apostolum, *non sit potestas nisi a Deo*, & hæc præcipue, Rom. 13. quæ tam pio collata est, haud dubium quin Dei ordinationi resistat, qui isti ordinationi, quæ nobis ministrantibus cælitus facta est, obstinata mente resistit. apostolico quippe culmini, docente sancto Bonifacio papa, nemo unquam obices manus intulit, nisi qui de se voluit iudicari. Durum est autem contra stimulum calcitrare, vel aduersus impetus fluminis conari.

Item summus pontifex. Quia igitur, fratres dilectissimi, inspiratio diuina omnium nostrum corda in vnum sensum, & in vnum eundemque deliberationis finem direxit, vt scilicet vnum sentiamus & vnum dicamus omnes, & non sint in nobis schismata, quæ in præfato piissimo & tranquillissimo imperatore spiritali filio nostro Carolo, auctore Deo siue preces benedictionis super caput eius infundendo, siue sacre vnctionis oleo celsum ipsius verticem contingendo, siue coronam imperii conferendo gessimus, sententiæ prolatione, si vnanimi generalitati vestræ videtur, & per manuum subscriptionem, etiam in præfata hac venerabili Synodo, sicut iam hortati sumus, iterato promulgemus & roboremus.

Sancta Synodus respondit: Placet, & valde placet, in omnibus vestra sacratissima sectari vestigia. neque fas est vt a culmine apostolatus vestri in aliquo dissentiamus, quem videlicet ipse Christus Dominus noster omnium nostrum ad vicem suam in terris esse voluit caput.

Tunc surgens summus pontifex sententiam protulit dicens: Piissimi & serenissimi spiritalis filii nostri, Caroli magni & pacifici imperatoris, ad imperialia scepra electionem & promotionem, ante mundi quidem ordinem diuinitus ordinatam, nuper autem, id est præterita nona indictione, per ministerium nostræ mediocritatis exhibitam, annuente Deo, ex tunc & nunc & in perpetuum firmam & stabilem decernimus permanuram. Responderunt om-

nes. Placet, placet. *Item*. Si quis tantæ rei diuinitus actæ procul dubio institutionem superbia aut avaritia, vel certe aliquo pessimæ ambitionis instinctu, perturbare aut violare tentauerit, cuiuscumque sit ordinis, dignitatis, aut professionis, tamquam Dei inimicus, & ordinationi eius tyrannide sua resistens, & ecclesiæ Dei hostis, totiusque pacis & Christianitatis dissipator, anathemate vsque ad satisfactionem teneatur omni tempore annexus. Responderunt: Fiat, fiat.

Item summus pontifex. Patratores & incitatores pessimi huius consilii, qui profecto, cum ministri sint diaboli, sua quærunt, non quæ Iesu Christi, & in imperium subintroducere simultates & discordiam moluntur, ac fraudulentum immittere schisma, ad confundendam ecclesiæ unitatem, regni que congruum statum & ordinem, rei que publicæ utilitatem & tranquillitatem, conantur, si deinceps in talibus inuenti fuerint, si quidem ecclesiastici viri extiterint, tamquam veri schismatici, & a capite dissidentes, omnimodis deponantur: Laici vero & monachi perpetuo anathemate feriantur. Et responderunt omnes tertio: Fiat, fiat, fiat. Subscripsit ergo dominus papa, & cum eo episcopi qui affuerunt.

NOTA IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Concilium Romanum I.*] Iam monui Petrum Pithœum, qui hæc primus in lucem protulit, falsum fuisse, quod ea ad primam Caroli imperatoris coronationem pertinere existimauit. Non minus autem aberrarunt, qui ad Ticinensem postea Synodum referenda censuerunt, ac Synodo Ticinensi in Colonienfi Conciliorum editione ascripserunt. Pertinent enim ad aliam Synodum, quam Ioannes papa Romæ Februario mense habuit, anno DCCCLXXVII. in eaque Carolo imperium, quod a Germanis disceptabatur, totius Synodi consensu iterum confirmauit. Cuius Synodi acta Adalgarius episcopus, qui ad eam missus a Carolo fuerat, in Franciam detulit, vt narrat Aimoinus lib. v. cap. XXXV. quod & in vetusto exemplari annotatum est his verbis: *Synodus, quam attulit Adalgarius episcopus de parte Ioannis pape, aliorumque episcoporum Carolo ad Vrbam ciuitatem, quando pergebat isdem Carolus Romam.*